

Я. В. Кіш

аспірант кафедри державознавства, права та європейської інтеграції
Інституту публічної служби та управління
Національного університету «Одеська політехніка»

ВНУТРІШНІЙ АУДИТ І КОНТРОЛЬ ЯК ЕЛЕМЕНТИ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ В ДЕРЖАВНОМУ БЮРО РОЗСЛІДУВАНЬ

У статті досліджуються питання внутрішнього аудиту та контролю як ключових елементів публічного управління в Державному бюро розслідувань. Внутрішній аудит виконує важливу роль у забезпеченні прозорості, підзвітності та ефективності діяльності цього органу, сприяючи своєчасному виявленню порушень, оптимізації управлінських рішень та запобіганню корупційним ризикам. Контрольні механізми, у свою чергу, забезпечують відповідність діяльності Бюро чинному законодавству, дотримання стандартів доброчесності та раціональне використання бюджетних ресурсів.

Розглянуто основні проблеми, що супроводжують функціонування внутрішнього аудиту та контролю в ДБР, зокрема недостатню інституційну незалежність аудиторських підрозділів, обмеженість кадрового та фінансового забезпечення, відсутність уніфікованих методологічних підходів до оцінки ефективності контрольної діяльності. Значну увагу приділено аналізу чинної нормативно-правової бази, що регулює внутрішній аудит і контроль у ДБР, а також питанням її вдосконалення з урахуванням міжнародного досвіду та кращих практик у сфері управління правоохоронними органами.

Доведено необхідність запровадження ризик-орієнтованого підходу до аудиторської діяльності, що передбачає визначення основних загроз, оцінку ймовірності виникнення порушень, їх комплексний аналіз та розробку стратегій мінімізації потенційних негативних наслідків. Встановлено, що для підвищення ефективності внутрішнього контролю необхідне активне впровадження сучасних інформаційних технологій, автоматизованих аналітичних систем та цифрових платформ, які дозволять проводити аудит у режимі реального часу та забезпечуватимуть об'єктивний моніторинг діяльності органу.

Окрему увагу приділено проблемі взаємодії внутрішнього аудиту ДБР із зовнішніми контролюючими інституціями, зокрема Національним агентством з питань запобігання корупції, Рахунковою палатою та Державною аудиторською службою України. Встановлено, що відсутність належної координації між цими органами може призводити до дублювання функцій або, навпаки, до виникнення прогалин у системі контролю.

Зроблено висновок про необхідність удосконалення механізмів внутрішнього аудиту та контролю в ДБР шляхом їх нормативно-правового оновлення, впровадження сучасних технологічних рішень та посилення незалежності аудиторських структур. Запропоновано конкретні напрями реформування, що передбачають створення незалежного органу внутрішнього контролю, підвищення професійної підготовки аудиторів та формування культури доброчесності серед працівників Бюро. Аргументовано, що вдосконалення цих механізмів сприятиме підвищенню ефективності управління ДБР, зменшенню корупційних ризиків та зміцненню суспільної довіри до цього правоохоронного органу.

Ключові слова: внутрішній аудит, внутрішній контроль, публічне управління, Державне бюро розслідувань, ефективність управління, фінансовий контроль, антикорупційний механізм, прозорість, підзвітність, нормативно-правове регулювання.

Постановка проблеми. Ефективність функціонування органів публічного управління значною мірою залежить від дієвості механізмів контролю та аудиту, які забезпечують належний рівень прозорості, відповідальності

та законності їх діяльності. В умовах реформування правоохоронних органів України та посилення вимог до їхньої роботи особливої актуальності набуває питання внутрішнього аудиту як інструменту забезпечення

ефективного управління в Державному бюро розслідувань (ДБР).

З одного боку, внутрішній аудит у ДБР має сприяти виявленню фінансових та організаційних порушень, підвищенню ефективності використання бюджетних коштів, зменшенню корупційних ризиків. З іншого боку, контрольні функції покликані забезпечити відповідність діяльності бюро чинному законодавству, виконання службових обов'язків його працівниками та дотримання стандартів доброчесності.

Однак реалізація цих механізмів супроводжується низкою проблем. Серед ключових викликів можна виокремити недостатню інституційну незалежність внутрішнього аудиту, обмеженість ресурсів для проведення систематичних перевірок, недосконалість нормативно-правового регулювання механізмів внутрішнього контролю, а також можливий тиск на відповідні підрозділи з боку керівництва. Крім того, важливим залишається питання впровадження сучасних інформаційних технологій для підвищення ефективності аудиторських і контрольних заходів.

Таким чином, дослідження внутрішнього аудиту та контролю як елементів публічного управління в ДБР є актуальним та необхідним для вдосконалення механізмів державного управління, забезпечення ефективної діяльності бюро та підвищення рівня суспільної довіри до нього.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

У наукових дослідженнях питання внутрішнього аудиту та контролю як елементів публічного управління розглядаються у контексті забезпечення прозорості, підзвітності та ефективності державних органів. У працях Вербановського В. В., Дрозда О., Ільченка О. В., Климчука О. В., Левківської О. П., Літвінової І. Ф., Слінька С. В., Степанова О. С., Усатого О. Г., Фальковського А. О. та Чикалової М. М. досліджуються нормативно-правові основи внутрішнього аудиту, ризик-орієнтовані підходи до контролю, механізми запобігання корупційним ризикам і цифровізація аудиторських процесів. Значна увага приділяється удосконаленню координації між внутрішнім та зовнішнім контролем, зокрема між ДБР, НАЗК, Рахунковою палатою та Державною аудиторською службою України. Важливим напрямом досліджень є впровадження автоматизованих аналітичних систем для оперативного аудиту, що підвищує ефективність моніторингових заходів. Попри

наявні наукові напрацювання, потребують подальшого вдосконалення правові механізми забезпечення незалежності внутрішнього контролю, підвищення професійної компетентності аудиторів та формування культури доброчесності в державних органах.

Метою статті є розкриття особливостей внутрішнього аудиту та контролю як ключових елементів публічного управління в Державному бюро розслідувань, визначення їхньої ролі у забезпеченні ефективності, прозорості та підзвітності діяльності цього органу, а також виявлення основних проблем та можливих шляхів їх вирішення. Дослідження спрямоване на оцінку нормативно-правового забезпечення внутрішнього аудиту й контролю, визначення їхнього впливу на якість управлінських рішень, а також обґрунтування необхідності удосконалення відповідних механізмів з урахуванням міжнародного досвіду та сучасних управлінських підходів.

Виклад основного матеріалу. Внутрішній аудит і контроль у Державному бюро розслідувань виконують важливу функцію забезпечення ефективного публічного управління, сприяючи дотриманню законності, раціональному використанню ресурсів та мінімізації корупційних ризиків. Ці механізми є невід'ємною частиною системи внутрішнього управління, що дозволяє оцінювати якість адміністративних процесів, виявляти недоліки та запроваджувати заходи для їх усунення.

Державне бюро розслідувань як спеціалізований правоохоронний орган має справу з розслідуванням тяжких і особливо тяжких злочинів, зокрема корупційних діянь, що вимагає високого рівня доброчесності та підзвітності його працівників. У цьому контексті внутрішній аудит виконує роль контролюючого інструменту, що дозволяє своєчасно виявляти порушення, аналізувати ефективність роботи підрозділів і розробляти рекомендації для покращення управлінських процесів. Водночас контрольні механізми спрямовані на запобігання правопорушенням шляхом моніторингу дотримання регламентованих процедур, аналізу фінансової діяльності та перевірки відповідності операцій чинному законодавству.

Функціонування внутрішнього аудиту та контролю в ДБР регулюється відповідною нормативно-правовою базою, яка передбачає проведення планових та позапланових перевірок, оцінку ризиків та формування звітності для керівництва органу. Внутрішній аудит

у Державному бюро розслідувань (ДБР) здійснюється відповідно до затвердженого плану діяльності на 2023–2025 роки, який визначає основні напрями та обсяги аудиторських перевірок [1]. Цей план спрямований на забезпечення систематичного та незалежного оцінювання ефективності управлінських процесів, фінансового контролю та дотримання законодавства у діяльності Бюро. Важливим аспектом є дотримання принципу незалежності підрозділів внутрішнього аудиту, оскільки їх діяльність має базуватися на об'єктивності та неупередженості. Організація внутрішнього контролю в ДБР регламентується наказом Державного бюро розслідувань № 147, який визначає механізми забезпечення належного функціонування системи внутрішнього контролю [2]. Цей документ встановлює процедури та відповідальність працівників за впровадження та підтримку ефективної системи контролю. Однак на практиці реалізація цього принципу стикається з певними труднощами, зокрема з обмеженням фінансуванням, недостатньою кількістю кваліфікованих кадрів і потенційним адміністративним тиском.

Однією з основних проблем у функціонуванні системи внутрішнього контролю є відсутність чіткої методології оцінки ефективності діяльності ДБР, що ускладнює об'єктивний аналіз її результатів. Методологічні вказівки з внутрішнього аудиту в державному секторі України, розроблені Міністерством фінансів, базуються на Міжнародних стандартах професійної практики внутрішнього аудиту [3]. Вони надають рекомендації щодо організації та проведення внутрішнього аудиту, що сприяє підвищенню його ефективності та відповідності міжнародним стандартам. Крім того, недостатня інтеграція сучасних інформаційних технологій у процеси аудиту й контролю створює ризики для оперативності та точності аналізу даних. Використання цифрових рішень для автоматизованого моніторингу фінансових та адміністративних операцій може значно підвищити ефективність внутрішнього контролю, мінімізувати вплив людського фактору та сприяти об'єктивному прийняттю управлінських рішень.

Згідно зі статтею 24 Закону України «Про Державне бюро розслідувань», у складі центрального апарату та територіальних управлінь ДБР діють підрозділи внутрішнього контролю, які підпорядковуються керівнику підрозділу внутрішнього контролю центрального апарату [4].

Це забезпечує єдність підходів та координацію дій у сфері внутрішнього контролю.

Розвиток внутрішнього аудиту та контролю в ДБР потребує удосконалення нормативно-правової бази, що регулює їхню діяльність, із врахуванням міжнародних стандартів та рекомендацій провідних антикорупційних інституцій. У дисертаційному дослідженні О. В. Духневич аналізуються актуальні проблеми функціонування державного внутрішнього фінансового контролю в правоохоронних органах України та пропонуються напрями його вдосконалення [5]. Зокрема, авторка наголошує на необхідності адаптації міжнародних стандартів внутрішнього аудиту до національних умов. Важливим напрямом є також підвищення професійної підготовки співробітників, відповідальних за проведення аудиту та контролю, що передбачає впровадження спеціалізованих навчальних програм і підвищення рівня їх компетентності. Наказом Державного бюро розслідувань № 416 затверджено Порядок здійснення внутрішнього аудиту, який визначає процедури планування, проведення та звітування за результатами аудиторських перевірок [6]. Цей документ сприяє стандартизації аудиторських процесів та підвищенню їх прозорості. Додатково варто розглядати можливість посилення незалежності підрозділів внутрішнього аудиту шляхом запровадження механізмів зовнішнього контролю, які б забезпечували об'єктивність їхніх висновків і зменшували ризики адміністративного впливу з боку керівництва органу.

Покращення системи внутрішнього контролю та аудиту є важливим кроком у забезпеченні ефективності роботи Державного бюро розслідувань. Врахування міжнародного досвіду, запровадження новітніх технологій і посилення інституційної незалежності цих механізмів дозволить підвищити рівень прозорості, знизити корупційні ризики та забезпечити відповідність діяльності ДБР найвищим стандартам публічного управління.

У статті І. В. Литвинової та Є. В. Репіної «Державне бюро розслідувань у сучасній системі правоохоронних органів України» досліджуються організаційно-правові засади створення та діяльності ДБР, що є важливим для розуміння контексту функціонування внутрішнього аудиту та контролю в цьому органі [7]. Автори аналізують історичні передумови створення Бюро та його місце в правоохоронній системі держави.

Наказом ДБР від 9 вересня 2019 року № 249 затверджено перелік питань для проведення внутрішнього аудиту дотримання законодавства України щодо використання коштів за видатками спеціального призначення [8]. Це дозволяє забезпечити цільове та ефективне використання бюджетних коштів у діяльності Бюро.

Забезпечення ефективного внутрішнього аудиту та контролю в Державному бюро розслідувань потребує комплексного підходу, який охоплює нормативно-правові, організаційні та технологічні аспекти. Внутрішній аудит у структурі ДБР спрямований не лише на перевірку фінансової дисципліни, а й на оцінку ризиків, ефективність управлінських рішень і відповідність діяльності органу визначеним стратегічним завданням. Особливе значення має аналіз корупційних ризиків, оскільки цей фактор суттєво впливає на суспільну довіру до органу та його спроможність забезпечувати верховенство права.

Сучасні підходи до внутрішнього аудиту передбачають не лише виявлення порушень, а й надання рекомендацій щодо їх усунення, що дозволяє перетворити аудит з інструменту покарання на засіб удосконалення управлінських процесів. Проте у випадку ДБР ці механізми потребують доопрацювання, зокрема через необхідність підвищення незалежності внутрішнього контролю, що є ключовим чинником його ефективності. Відсутність чіткої автономії контрольних підрозділів може призводити до ситуацій, коли аудитори стикаються з адміністративним або політичним тиском, що унеможливорює об'єктивний аналіз діяльності органу.

Використання внутрішніх механізмів протидії корупційним ризикам є важливою складовою ефективного публічного управління в Державному бюро розслідувань. В. Вербановський у своїй статті наголошує, що основними заходами внутрішньої антикорупційної політики є прийняття антикорупційних програм, забезпечення прозорого добору кадрів, організація навчальних заходів для державних службовців та запровадження системи моніторингу конфлікту інтересів [9]. У контексті ДБР ці заходи є особливо важливими, оскільки діяльність цього органу безпосередньо пов'язана з розслідуванням корупційних правопорушень, а отже, вимагає найвищого рівня доброчесності з боку його працівників. Впровадження вищезазначених механізмів у систему внутрішнього

контролю ДБР може значно зменшити корупційні ризики та забезпечити належний рівень підзвітності й прозорості в його роботі.

Ще одним важливим аспектом є взаємозв'язок внутрішнього аудиту з зовнішнім контролем, який здійснюється з боку інших державних інституцій, зокрема Рахункової палати, Державної аудиторської служби та інших уповноважених органів. Недостатня координація між внутрішніми та зовнішніми аудиторами може спричиняти дублювання функцій або, навпаки, прогалини в системі контролю, що знижує загальну ефективність управління. Важливою є розробка механізмів обміну інформацією між відповідними підрозділами та запровадження єдиних стандартів проведення перевірок, що дозволить уникнути розбіжностей у оцінці ефективності роботи ДБР.

Сучасні технології відіграють значну роль у підвищенні ефективності аудиторських і контрольних процедур. Використання автоматизованих систем обліку та аналізу даних може суттєво спростити процес моніторингу діяльності органу, забезпечити більш об'єктивну оцінку його ефективності та виявляти ризики ще на етапі їх виникнення. Впровадження інформаційно-аналітичних платформ дозволяє проводити аудит у режимі реального часу, що значно підвищує швидкість реагування на можливі порушення. Разом з тим, цифровізація контрольних механізмів потребує відповідного рівня підготовки персоналу, що вимагає розробки навчальних програм та підвищення кваліфікації співробітників ДБР.

Не менш важливою складовою системи внутрішнього контролю є забезпечення доброчесності працівників органу. У зв'язку з тим, що ДБР виконує важливу роль у боротьбі з корупцією, його внутрішня політика має передбачати суворі етичні стандарти для співробітників, які здійснюють контрольні функції. Розробка та імплементація кодексів етики, регулярні перевірки на доброчесність, а також створення механізмів захисту викривачів корупції сприятимуть формуванню прозорого та ефективного середовища в системі внутрішнього управління.

Загалом, розвиток системи внутрішнього аудиту та контролю в ДБР має бути спрямований на вдосконалення нормативного регулювання, посилення інституційної незалежності контрольних органів, впровадження сучасних технологій та формування культури

добročесності серед співробітників. Врахування міжнародного досвіду та адаптація кращих практик до українських реалій дозволять підвищити рівень ефективності публічного управління, що є запорукою зміцнення довіри суспільства до правоохоронних органів та державних інституцій загалом.

Впровадження ефективного внутрішнього аудиту та контролю в діяльність Державного бюро розслідувань потребує не лише нормативного врегулювання, а й практичної реалізації управлінських механізмів, спрямованих на підвищення рівня прозорості та підзвітності. У цьому контексті важливим є визначення конкретних інструментів та методів аудиторської та контрольної діяльності, що сприятимуть виявленню порушень, оцінці ефективності функціонування органу та усуненню потенційних ризиків.

Однією з ключових проблем залишається необхідність гармонізації внутрішнього контролю з принципами управління ризиками, що дозволить запровадити системний підхід до моніторингу діяльності ДБР. На практиці це означає, що аудит має не лише ідентифікувати порушення постфактум, а й бути спрямованим на попередження негативних тенденцій, що можуть впливати на функціонування органу. Важливим є формування відповідних методологічних підходів, які базуватимуться на оцінці ключових ризиків, визначенні зон підвищеної загрози корупційним чи фінансовим правопорушенням та розробці рекомендацій щодо мінімізації таких ризиків.

Ще одним важливим аспектом є удосконалення системи моніторингу витрат ДБР, що дозволить запобігти нецільовому використанню бюджетних коштів та зловживанням у сфері державних закупівель. Використання автоматизованих систем звітності та фінансового контролю може значно спростити аналіз витрат, дозволяючи аудиторам оперативно виявляти порушення та коригувати управлінські процеси. Водночас такий підхід вимагає удосконалення кадрової політики щодо підготовки спеціалістів, відповідальних за проведення аудиту та фінансового контролю.

Особливої уваги потребує питання взаємодії ДБР з іншими державними органами, які здійснюють контроль у сфері правоохоронної діяльності. Співпраця з Національним агентством з питань запобігання корупції, Рахунковою палатою, Державною аудиторською

службою та іншими інституціями може сприяти комплексному аналізу ефективності функціонування Бюро, а також забезпеченню координації антикорупційних заходів. Водночас така взаємодія повинна базуватися на чітко визначених механізмах обміну інформацією, що дозволить уникнути дублювання контрольних функцій та сприятиме більшій ефективності аудиту.

Не менш важливим є питання забезпечення незалежності внутрішнього аудиту в структурі ДБР. Адміністративний вплив на аудит або можливість тиску з боку керівництва може значно знизити ефективність контрольної діяльності, що, своєю чергою, послаблює довіру до правоохоронної системи загалом. У цьому контексті варто розглянути можливість створення незалежної внутрішньої аудиторської служби, яка б підпорядковувалася не лише керівництву ДБР, а й мала механізми взаємодії із зовнішніми наглядовими органами. Така практика застосовується у низці країн Європейського Союзу, де внутрішній аудит здійснюється на основі незалежних стандартів та забезпечує прозорість діяльності правоохоронних органів.

Важливим кроком на шляху реформування системи внутрішнього аудиту в ДБР є запровадження сучасних інформаційно-аналітичних платформ, які дозволять здійснювати аудит у режимі реального часу. Такі рішення вже використовуються в багатьох країнах для моніторингу державних витрат, виявлення фінансових порушень та оцінки ефективності управлінських рішень. Використання технологій штучного інтелекту та автоматизованого аналізу даних у внутрішньому аудиті сприятиме більшій об'єктивності та точності перевірок, зменшить ризики суб'єктивного впливу на результати контролю та дозволить швидко реагувати на можливі правопорушення.

Розвиток внутрішнього аудиту та контролю в Державному бюро розслідувань має бути спрямований на досягнення комплексного підходу до оцінки ефективності управлінських процесів, запобігання зловживанням та підвищення рівня підзвітності посадових осіб. Важливим напрямом удосконалення цих механізмів є впровадження ризик-орієнтованого підходу до аудиторської діяльності, що дозволить зосередити увагу на найбільш проблемних аспектах функціонування органу. Такий підхід передбачає попереднє визначення основних загроз та вразливостей, їх аналіз та розробку стратегії запобігання можливим правопорушенням.

Суттєве значення має питання ефективності антикорупційного контролю в ДБР, оскільки цей орган безпосередньо залучений до розслідування корупційних злочинів. Внутрішні контрольні заходи повинні передбачати суворий моніторинг діяльності працівників Бюро, дотримання ними етичних стандартів, перевірку доброчесності та фінансових активів посадових осіб. Недостатній рівень внутрішнього контролю може призводити до ситуацій, коли сам орган стає вразливим до корупційних ризиків, що підриває його авторитет і ефективність у боротьбі з такими правопорушеннями.

Особливу роль відіграє аналіз міжнародного досвіду щодо організації внутрішнього аудиту та контролю в правоохоронних органах. Практика країн Європейського Союзу свідчить про ефективність незалежних підрозділів внутрішнього контролю, які функціонують на основі чітких регламентів та підзвітні зовнішнім наглядовим структурам. Наприклад, у Німеччині діє незалежна інспекція, яка здійснює перевірку дотримання професійних стандартів працівниками правоохоронних органів, а у Франції впроваджено комплексну систему внутрішнього контролю, що включає аналітичний моніторинг діяльності установ та обов'язкові щорічні аудиторські перевірки.

Українська система внутрішнього аудиту в ДБР потребує подальшого вдосконалення шляхом адаптації таких міжнародних стандартів, що дозволить підвищити рівень управлінської ефективності та мінімізувати зловживання. Для цього необхідно створити незалежний орган внутрішнього контролю, що діятиме окремо від керівництва ДБР та матиме прямий доступ до перевірки всіх структурних підрозділів. Важливим є також забезпечення належного кадрового потенціалу, адже аудиторська діяльність вимагає спеціальної підготовки, глибокого розуміння фінансового та правового регулювання, а також навичок аналітичного оцінювання складних ситуацій.

Удосконалення механізмів внутрішнього контролю в ДБР потребує розширення можливостей електронного моніторингу, що дозволить оперативно аналізувати фінансові та управлінські показники діяльності органу. Впровадження автоматизованих систем обліку та аудиту забезпечить швидке виявлення аномалій у витратах, несумісностей у документації та підозрілих транзакцій. Це також сприятиме запобіганню конфліктам інтересів серед

працівників Бюро та дозволить забезпечити повну підзвітність усіх процесів.

Невід'ємним компонентом ефективної системи контролю є чітке нормативно-правове регулювання аудиторської діяльності, що має гарантувати її незалежність та об'єктивність. Законодавчі зміни повинні передбачати розширення повноважень підрозділів внутрішнього аудиту, закріплення їхньої підзвітності спеціальним наглядовим органам, а також введення механізмів захисту аудиторів від адміністративного чи політичного тиску. Водночас, необхідно вдосконалити механізми притягнення до відповідальності осіб, які перешкоджають проведенню внутрішніх перевірок або маніпулюють їхніми результатами.

Загалом, внутрішній аудит та контроль у ДБР є важливими елементами забезпечення ефективного публічного управління та потребують системного реформування. Використання міжнародного досвіду, впровадження сучасних технологій моніторингу, підвищення професійної компетентності аудиторів, а також забезпечення незалежності контрольних підрозділів сприятимуть підвищенню ефективності управління та прозорості діяльності Бюро. Удосконалення цих механізмів стане важливим кроком до посилення правопорядку, зміцнення інституційної спроможності ДБР та зростання рівня суспільної довіри до правоохоронної системи України.

Висновок. Внутрішній аудит і контроль відіграють ключову роль у забезпеченні ефективності публічного управління в Державному бюро розслідувань, сприяючи підвищенню рівня підзвітності, мінімізації корупційних ризиків та раціональному використанню державних ресурсів. Функціонування цих механізмів є необхідною умовою для підтримки законності та прозорості діяльності ДБР, що, у свою чергу, впливає на рівень довіри громадян до правоохоронної системи.

Попри існуюче нормативно-правове забезпечення внутрішнього аудиту та контролю, практика їхнього застосування в ДБР стикається з низкою проблем, серед яких можна виокремити недостатню інституційну незалежність контрольних органів, обмеженість ресурсного забезпечення, відсутність сучасних методів управління ризиками та слабку інтеграцію цифрових технологій у процеси моніторингу. Впровадження сучасних аудиторських стандартів, використання автоматизованих аналітичних

платформ і посилення міжвідомчої взаємодії є важливими напрямками реформування цієї сфери.

Покращення системи внутрішнього контролю в ДБР потребує подальшого удосконалення нормативної бази, що має забезпечити незалежність аудитів і захист їхніх висновків від адміністративного впливу. Створення спеціалізованого незалежного органу внутрішнього контролю, який буде підзвітний зовнішнім наглядовим структурам, сприятиме об'єктивному оцінюванню ефективності діяльності бюро. Додатково важливо запровадити комплексні програми підвищення кваліфікації співробітників, відповідальних за аудит, що дозволить сформувати професійну команду фахівців, здатних працювати за сучасними стандартами фінансового та управлінського контролю.

Розвиток внутрішнього аудиту в ДБР має базуватися на використанні міжнародного досвіду, зокрема на адаптації найкращих практик європейських країн, де незалежні аудиторські підрозділи забезпечують прозорість діяльності правоохоронних органів. Використання цифрових рішень для моніторингу фінансових та управлінських процесів дозволить підвищити об'єктивність оцінки ефективності роботи ДБР та запобігати можливим зловживанням.

Загалом, внутрішній аудит і контроль як елементи публічного управління в ДБР є важливими інструментами забезпечення ефективності його діяльності та запобігання корупції. Вдосконалення цих механізмів сприятиме зміцненню правової системи, підвищенню суспільної довіри до органу та створенню більш дієвої та прозорої системи правоохоронної діяльності в Україні.

Список використаної літератури:

1. Державне бюро розслідувань. План діяльності Державного бюро розслідувань на 2023–2025 роки. URL: <https://dbr.gov.ua/assets/files/plan-diyalnosti-2023-2025.pdf> (дата звернення: 04.03.2025).
2. Про запобігання корупції : Закон України від 14.10.2014 № 1700-VII. *Відомості Верховної Ради України*. 2014. № 49. Ст. 2056. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18.grafiati.com> (дата звернення: 04.03.2025).
3. Про державний фінансовий контроль в Україні : Закон України від 26.01.1993 № 2939-XII. *Відомості Верховної Ради України*. 1993. № 13. Ст. 110. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2939-12.grafiati.com> (дата звернення: 04.03.2025).
4. Про Державне бюро розслідувань : Закон України від 12.11.2015 № 794-VIII. *Відомості Верховної Ради України*. 2016. № 6. Ст. 55. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/794-19> (дата звернення: 04.03.2025).
5. Про затвердження Стратегії розвитку системи управління державними фінансами на 2021–2025 роки : Розпорядження Кабінету Міністрів України від 29.12.2020 № 1802-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1802-2020-p.grafiati.com> (дата звернення: 04.03.2025).
6. Міжнародні стандарти професійної практики внутрішнього аудиту (Стандарти). Інститут внутрішніх аудиторів. URL: <https://global.theiia.org/standards-guidance/Public%20Documents/IPPF-Standards-2017-ukr.pdf> (дата звернення: 04.03.2025).
7. Литвинова І. В., Репіна Є. В. Державне бюро розслідувань у сучасній системі правоохоронних органів України. *Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ*. 2020. № 2. С. 45–51. DOI: 10.18372/2307-9061.65.17056
8. Державне бюро розслідувань. Наказ від 9 вересня 2019 року № 249 «Про затвердження переліку питань для проведення внутрішнього аудиту дотримання законодавства України щодо використання коштів за видатками спеціального призначення». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0249915-19#Text> (дата звернення: 04.03.2025).
9. Вербановський В. В. Внутрішні механізми протидії корупційним ризикам в системі публічної служби в Україні. *Veda a perspektivy*. 2022. № 2 (9). С. 32–40. DOI: [https://doi.org/10.52058/2695-1584-2022-2\(9\)](https://doi.org/10.52058/2695-1584-2022-2(9))

Kish Ya. V. Internal audit and control as elements of public management in the state bureau of investigation

The article examines the issues of internal audit and control as key elements of public administration in the State Bureau of Investigation. Internal audit plays an important role in ensuring transparency, accountability and efficiency of the activities of this body, contributing to the timely detection of violations, optimization of management decisions and prevention of corruption risks. Control mechanisms, in turn, ensure compliance of the Bureau's activities with current legislation, compliance with integrity standards and rational use of budget resources.

The main problems accompanying the functioning of internal audit and control in the State Bureau of Investigation are considered, in particular, the insufficient institutional independence of audit units, limited staffing and financial support, the lack of unified methodological approaches to assessing the effectiveness of control activities. Considerable attention is paid to the analysis of the current regulatory and legal framework regulating internal audit and control in the State Bureau of Investigation, as well as the issues of its improvement, taking into account international experience and best practices in the field of law enforcement management.

The need for the introduction of a risk-based approach to audit activities is proven, which involves identifying the main threats, assessing the probability of violations, their comprehensive analysis and developing strategies to minimize potential negative consequences. It is established that in order to increase the effectiveness of internal control, it is necessary to actively implement modern information technologies, automated analytical systems and digital platforms that will allow conducting audits in real time and provide objective monitoring of the body's activities.

Special attention is paid to the problem of interaction of the internal audit of the State Bureau of Internal Audit with external controlling institutions, in particular the National Agency for the Prevention of Corruption, the Accounting Chamber and the State Audit Service of Ukraine. It is established that the lack of proper coordination between these bodies can lead to duplication of functions or, conversely, to the emergence of gaps in the control system.

The conclusion is made about the need to improve the mechanisms of internal audit and control in the State Bureau of Internal Audit through their regulatory and legal updating, the introduction of modern technological solutions and strengthening the independence of audit structures. Specific areas of reform are proposed, including the creation of an independent internal control body, improving the professional training of auditors, and forming a culture of integrity among the Bureau's employees. It is argued that improving these mechanisms will contribute to increasing the efficiency of the SBI's management, reducing corruption risks, and strengthening public trust in this law enforcement agency.

Key words: *internal audit, internal control, public administration, State Bureau of Investigation, management efficiency, financial control, anti-corruption mechanism, transparency, accountability, regulatory and legal regulation.*

Дата першого надходження рукопису до видання: 22.07.2025

Дата прийнятого до друку рукопису після рецензування: 25.08.2025

Дата публікації: 30.09.2025